

Til **Fakultetsstyret**

Sakstype og evt. møtesaknr: Vedtakssak 4
Møtedato: 11.6.2018
Notatdato: 4.6.2018
Arkivsaksnummer: 2018/6413
Saksbehandler: Eirik Haakstad

Organisering av fakultetet

Bakgrunn

Fakultetsstyret diskuterte i møtet 26. februar hvilken rolle det har i policysaker og hva som bør være i fokus i den strategiske utviklingen av fakultet. Under diskusjonen anmodet styret fakultetet om å begynne å se på organisasjonsstrukturen, og det ble besluttet at en sak om organisasjonsgjennomgang skulle legges frem for fakultetsstyret i møtet 13. juni.

Hovedproblemstillinger

Fakultetsledelsen oppfatter anmodningen om å se på organisasjonsstrukturen som et valg mellom to alternativer: Enten en reell diskusjon om instituttstruktur og -grenser, eller en diskusjon om hvordan få utnyttet ressursene best mulig med dagens instituttstruktur.

Det på det rene at en reorganisering av fakultetet uten institutter eller med nye institutter og instituttgrenser, vil være svært ressurs- og tidkrevende, og slik fakultetsledelsen ser det, lite hensiktsmessig på det nåværende tidspunkt. Vi står midt i en prosess med reorganisering og modernisering av jusstudiet, samt planlegging av nytt bygg og en større flytteprosess. Fakultetsledelsen anbefaler alternativ 2, med en mindre omfattende gjennomgang med to hovedelementer:

1. Vi bygger videre på prosessen med gjennomgang av administrative tjenester for å se hvordan administrative oppgaver kan reduseres og utnyttelsen av administrative ressurser forbedres.
2. En gjennomgang av studieprogrammene for å se på blant annet lønnsomheten.

Diskusjonspunkter

Gitt at fakultetsstyret følger fakultetsledelsens anbefaling om å gå for en mindre omfattende organisasjonsendring, ser vi for oss at fakultetsstyret videre diskuterer punkter som:

- Hvilke synspunkter har styret på fellestjenester pr. bygg?
- Hvilke synspunkter har styret på gjennomgang av studieprogrammer, herunder bl.a. å se på programmenes lønnsomhet?
- Hvordan kan vi se på organisasjonsstruktur, fagutvikling og faglige på-tvers-strukturer opp mot ressursbruk?
- I hvilken grad er det ønskelig med en evaluering av forskningsorganiseringen?

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret anbefaler fakultetet å gå videre med modellen som er forespeilet om en mindre organisasjonsendring og ber administrasjonen følge opp de anbefalingene som ble gitt i diskusjonen. Styret ber om å bli orientert jevnlig om saken frem mot innflytting i Domus Juridica.

Vedlegg

1. Organisasjonsstruktur ved Det juridiske fakultet
2. Dekannotat 6.9.2017
3. Dekanens e-post om fellestjenester 3.5.2018
4. Oversikt over organisering av juridiske fakulteter i Norden

Organisasjonsstruktur ved Det juridisk fakultet

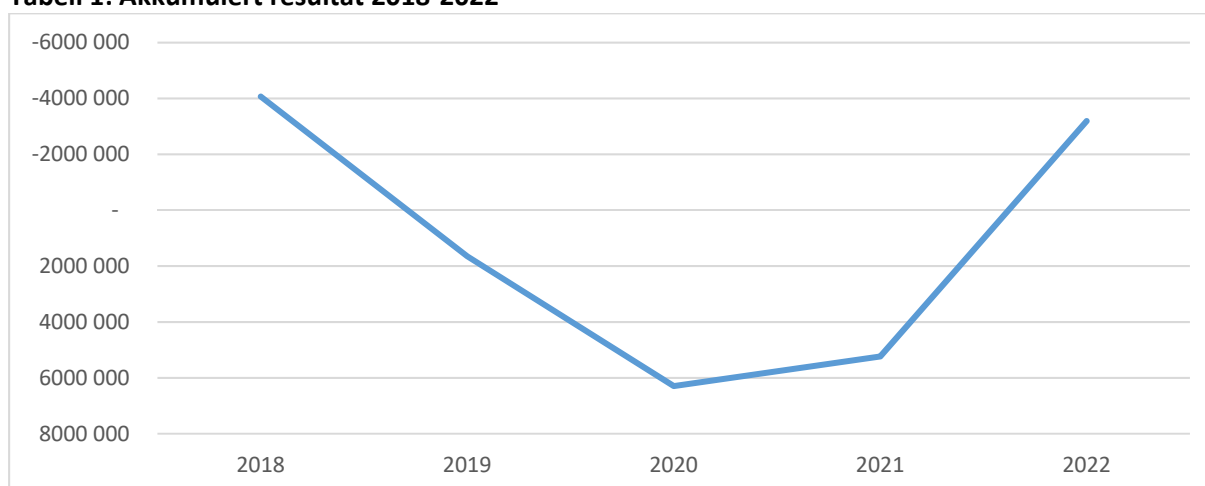
Bakgrunn

I møtet 26. februar 2018 diskuterte fakultetsstyret hvilken rolle det har i policysaker og hvilke saker som bør være i fokus i den strategiske utviklingen av fakultetet. Under diskusjonen anmodet styret fakultetet om å begynne å se på organisasjonsstrukturen, og det ble besluttet at en sak om organisasjonsgjennomgang skulle legges frem for fakultetsstyret i møtet 13. juni.

Anmodningen hadde dels sin bakgrunn i dekanotatet til instituttledermøtet 6.9.2017 «Notat om Det juridiske fakultets problemstillinger». Det første punktet i notatet omhandler fakultetsstrukturen og om vi er hensiktsmessig organisert med fem institutt/senter og forskergrupper. Notatet anfører særlig tre argumenter for hvorfor det kan være klokt å se på organiseringen: Nye prioriteringer og satsninger kunne reflekteres i instituttgrensene, forverret ressursituasjonen blant annet som følge av avbyråkratiseringskutt, og nytt bygg og fremtidig bruk av eksisterende bygninger.

I forlengelsen av disse argumentene kan fakultetsstyrets anmodning også sees i lys av den økonomiske situasjonen. Grafen under er hentet fra fakultetets langtidsbudsjett for 2018-2022 og viser at fakultetet går fra et solid akkumulert resultat på basismidler til negativt resultat for årene 2019, 2020 og 2021.

Tabell 1: Akkumulert resultat 2018-2022

Fakultetet er videre varslet om ytterligere innstramning i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE-reformen) samt omkategorisering av privatister som avlegger masteroppgave til en lavere inntektsramme for 2019. Selv om nåværende økonomiske tiltak ser ut til å ha ønsket effekt innenfor dagens inntektsramme, må fakultetet derfor belage seg på ytterligere innsparinger for de neste årene. Dette blir behandlet i egen budsjettsak, se vedtakssak 3 (Budsjett 2019 og langtidsbudsjett 2019 til 2023 og årsplan 2019 - prinsipper for behandling av budsjetttiltak og årsplantiltak) i fakultetsstyremøtet 11. juni.

Gitt den nedadgående økonomien og at effekten av AEB-reformene er uforutsigbar for de kommende årene, må fakultetet vurdere hvordan ressursene kan brukes best mulig.

Status mai 2018

Fakultetsledelsen har søkt bistand hos Institutt for medskapende ledelse (IML) for å se på mulige tilnærminger til styrets anmodning, og det er gjennomført et møte med IML. I forkant av dette møtet skisserte fakultetsledelsen to alternative ambisjonsnivåer:

1. Enkel evaluering av organisasjonen som kan gjennomføres av én person i løpet av inneværende dekanat- og styreperiode, altså være sluttført innen 31.12.2019.
2. Omfattende gjennomgang med bred involvering og både egen- og ekstern evalueringen der gjennomføringen vil gå ut over inneværende dekanat- og styreperiode.

I diskusjonen med IML kom det frem at tilbakeskuende evalueringer ikke nødvendigvis er det mest hensiktsmessige utgangspunktet for å finne en fremtidig og god organisasjonsstruktur. Anbefalingen fra IML var heller å stille spørsmålene: Hvor/hva vil vi være om X antall år? Og hva skal til for å komme dit?

Det på det rene at en reorganisering av fakultetet uten institutter eller med nye institutter og -grenser, vil være svært ressurs- og tidkrevende, og slik fakultetsledelsen ser det, lite hensiktsmessig på det nåværende tidspunkt. Vi står midt i en prosess med reorganisering og modernisering av jusstudiet, samt planlegging av nytt bygg og en større flytteprosess.

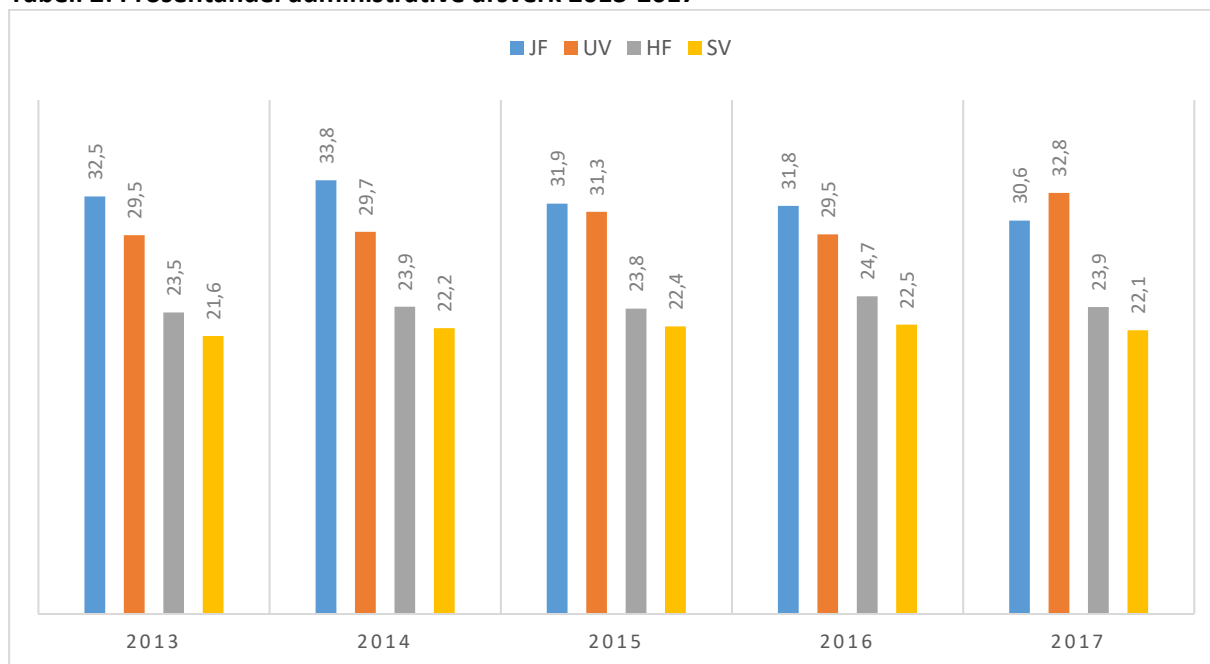
Fakultetsledelsen anbefaler derfor en mindre omfattende gjennomgang med følgende elementer:

1. Som et faktagrunnlag undersøker vi hvordan andre juridiske fakulteter i Norden er organisert.
2. Vi bygger videre på prosessen med gjennomgang av administrative tjenester for å se hvordan administrative oppgaver kan reduseres og utnyttelsen av administrative ressurser forbedres.
3. En gjennomgang av studieprogrammene for å se på blant annet lønnsomheten.

Administrasjon og fellestjenester

Det juridiske fakultet er blant fakultetene ved UiO med høyest andel administrative i forhold til vitenskapelige ansatte. Som tabellen under viser, har vi omtrent samme andel administrative som Det utdanningsvitenskapelige fakultet (UV), men en høyere andel enn sammenlignbare fakulteter som Det samfunnsvitenskapelige (SV) og Det humanistiske fakultet (HF).

Tabell 2: Prosentandel administrative årsverk 2013-2017

Kilde: Database for statistikk om høgre utdanning (DBH)

Tallene for administrative bygger på DBHs kategorisering av ansatte i stillingsgruppene *Administrative stillinger, Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling* og *Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger*. Gruppen Administrative inkluderer dekan og instituttledere, men ikke IT- og bibliotekstillinger som regnes som støttestillinger. For Det juridiske fakultet er NI og NORDEM, som bel skilt ut fra SMR i hhv. 2015 og 2016, tatt ut av oversikten slik at tallene blir sammenlignbare over tid.

Økonomiseksjonen har innhentet informasjon på ulike parametere som bidrar til å forklare forholdstallet mellom vitenskapelige og administrative ved fakultetet. Det virker her å være særlig to faktorer for hvorfor Det juridiske fakultet har en høy andel administrative. For det første er det årlig svært mange arrangementer ved fakultetet. I 2017 hadde vi 427 arrangementer, og kun Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, som er langt større, hadde flere arrangementer. Støtte til arrangementer utgjør dermed en stor del jobben til forskningskonsulentene på instituttene.

For det andre synes fakultetet å bruke mye administrative ressurser på studieprogrammer og studenter. På masterstudiet i rettsvitenskap har vi et høyt antall timelønnede lærere og sensorer, og sammenlignet med ordinært ansatte, er det både tid- og ressurskrevende å administrere timelønnede. Informasjonssenteret besvarer også svært mange studenthenvendelser, samtidig som fakultetets studenter står for 37 prosent av alle sensurklager ved UiO og 53 prosent av alle gjentakene.

Økonomiseksjonens tall peker i tillegg på at JF og UV har mindre institutter enn HF og SV, noe som kan indikere at behovet for en viss administrativ grunnbemanning på hver enhet, i noen grad trekker opp andelen administrativt ansatte på fakultetet som helhet.

Fakultetet startet høsten 2017 med gjennomgang av administrative tjenester innenfor flere områder. Målet gjennomgangene er både å sikre gode administrative tjenester gjennom målrettet ressursstyring og ressursutnyttelse og at enhetene er hensiktsmessig bemannet ut fra sine behov og rammer. Foreløpig har forskjellige grupper gjennomgått fakultetsoppgaver, studieplanlegging,

arrangementsstøtte, vitenskapelige tilsetninger, stipendiatoppfølging og eksamensadministrasjon. Gruppene er i ulike stadier av gjennomgangene, og anbefalinger om fremtidig organisering av prosessene legges frem for fakultetsledelsen etter hvert som de blir klare.

Dekanen har videre i e-post 3. mai gitt føringer for organisering av administrasjonen fra og med 1. januar 2020. Fra det tidspunktet skal fakultetet etter planen være lokalisert i Domus Juridica (Senter for menneskerettigheter, Institutt for kriminologi og retts sosiologi, IOR v/SFF PluriCorts og fakultetsadministrasjonen), Domus Bibliotheca (Institutt for offentlig rett), Domus Media (Institutt for privatrett og Nordisk institutt for sjørett) og Domus Academica (Institutt for privatrett v/Senter for rettsinformatikk og Avdeling for forvaltningsinformatikk). Dekanens føringer går på at fakultetet frem til 2020 bør ha så fullstendig gjennomførte fellesfunksjoner som mulig. På alle felter bør det utredes muligheter for fellesfunksjoner i hvert bygg.

Med fellestjenester menes i denne sammenhengen ikke nødvendigvis sentralisering. Fellestjenester kan også være at en type tjeneste samles under et institutt, men server flere enheter, eller et mer formalisert samarbeid om en viss type tjeneste på tvers av instituttgrenser og fakultetsadministrasjonen.

Diskusjonspunkter

Fakultetsledelsen oppfatter anmodningen om å se på organisasjonsstrukturen som et valg mellom to alternativer: Enten en reell diskusjon om instituttstruktur og -grenser, eller en diskusjon om hvordan få utnyttet ressursene best mulig med dagens instituttstruktur. Gitt at fakultetsstyret følger fakultetsledelsens anbefaling om å gå for en mindre omfattende organisasjonsendring, ser vi for oss at fakultetsstyret videre diskuterer punkter som:

- Hvilke synspunkter har styret på fellestjenester pr. bygg?
- Hvilke synspunkter har styret på gjennomgang av studieprogrammer, herunder bl.a. å se på programmenes lønnsomhet?
- Hvordan kan vi se på organisasjonsstruktur, fagutvikling og faglige på-tvers-strukturer opp mot ressursbruk?
- I hvilken grad er det ønskelig med en evaluering av forskningsorganiseringen?

Vedtaksforslag

Fakultetsstyret anbefaler fakultetet å gå videre med modellen som er forespeilet om en mindre organisasjonsendring og ber administrasjonen følge opp de anbefalingene som ble gitt i diskusjonen. Styret ber om å bli orientert jevnlig om saken frem mot innflytting i Domus Juridica.

Vedlegg

1. Dekannotat 6.9.2017
2. Dekanens e-post om fellestjenester 3.5.2018
3. Oversikt over organisering av juridiske fakulteter i Norden

Dekannotat til I-ledermøte, 6.9.2017

Notat om Det juridiske fakultets problemstillinger

Det følgende notatet reiser en del problemstillinger som sjelden kommer direkte opp på i-ledermøtene eller bare berøres indirekte. Formålet med dette notatet er her kortfattet å redegjøre for noen slike problemstillinger og invitere i-ledermøtet til samtaler om disse problemstillingene i tiden som kommer. Tanken er at vi kan finne måter å drøfte spørsmålene på samtidig med løpende saker. Listen av spørsmål er åpenbart ikke uttømmende, men forhåpentligvis kan de oppfattes som strukturelle og interessante.

Rammebetingelsene for fakultetet er under endring. UiO vil ikke kunne forvente en fortsatt realvekst i basisbevilgningene, og budsjettammene til fakultetene kuttes. Bare økningen (0,8 %) i effektivisering- og avbyråkratiseringskuttet til Juridisk fakultet utgjør 2 mill i 2018, slik at det totale effektivisering- og avbyråkratiseringskuttet utgjør hele 8 mill i 2018, (ca 17 mill akkumulert fra 2016). Toppforskningsstøtten, som var forespeilet oss å være en permanent tildeling, er omgjort til midlertidig støtte. I tillegg er basis- og resultatmidler for forskning redusert med ca 4 mill kroner.

Universitetsstyret behandlet i juni en vedtakssak om potensiale for å økte inntektene og de forventer at fakultetene arbeider systematisk med å øke inntektene sine. Universitetsstyret har skissert fem hovedområder for økning av inntekter: økte studiepoeng /gjennomføringsgrad, økt forskningsfinansiering, større tilslag på forskningssøknader, inndekning av faktiske kostnader og EVU. Universitetsdirektøren vil følge opp inntektsutviklingen i dialog med enhetene og gjennom strategiske samtaler med enhetene.

De økonomiske kuttene og forventninger om økt inntjening danner dermed et bakteppe for diskusjonene i I-ledermøtet rundt de temaene som beskrives i dette notatet, og eventuelt andre temaer vil være viktige for fakultetets strategiske utvikling, og dekanatet ber om innspill til hvordan vi best kan legge til rette for få til dette på en god måte.

1. Fakultetsstrukturen

Det juridiske fakultet har fem instituttenheter. Den historiske bakgrunnen og den faglige begrunnelsen for instituttorganiseringen er ulik for de fem instituttene; det samme er deres relasjon til studieprogrammene, særlig MiR.

Per dato har NIFS og SMR særskilte organisatoriske ordninger som avviker fra UiOs/fakultetets normalregelverk og fakultetet bør se på om er grunnlag for å opprettholde slike avvik. Fakultetet har så langt uttrykt støtte til demokratiske valgordninger på alle nivåer av UiO.

Fakultetet har i 2015-2017 truffet vedtak som har stor betydning for instituttene. Viktigst er prosessen ved stillingsplanarbeidet der instituttensyn ikke lenger er en tilstrekkelig grunn for å utlyse faste vitenskapelige stillinger. Jeg viser til dekanvedtaket 2016/11. Likeledes har den nye satsningen på forskergrupper lagt noe mer tyngdepunkt på forskningsfeltet til 'nivå 4'. Fakultetet har lagt til grunn at vedtakene i flytteprosessen 2019-2020 ikke i seg selv skal være knyttet til instituttinndelingene. Når innflyttingen er gjennomført 2020 kan det være grunn til å vurdere om flyttingen kan gi bidrag til tenkning om endret instituttstruktur. Endelig har fakultetet truffet flere vedtak på studiesiden som gir I-leder visse nye oppgaver i forhold til medarbeideres rolle i undervisningen. Dette siste har ikke så mye med selve instituttoppdelingen å gjøre, men har innvirkning på arbeidsfordelingen og arbeidsoppgavene til I-leder.

Instituttstørrelsene har de siste årene endret seg noe, særlig fordi SMR gjennom avgivelsen av NI og NORDEM er blitt en god del mindre. Dessuten gjelder ulike indre oppdelinger ved instituttene. IORs PluriCourt (ca 6 år igjen) har en vidt drevet autonomi. De to permanente underenhetene Senter for Europarett og SERI har særskilte oppgaver ved fakultetet. Hvorvidt de historiske grunnene som fantes for opprettelsene av disse enhetene fortsatt gjør seg gjeldende bør i første hånd avgjøres av de to instituttene, men dernest av fakultetet.

Forskergruppene ble opprettet for å reflektere det omfattende faglige sammenfall og sammenheng mellom mange institutter og for å fremme faglige samvirke og integrering. Dekanaten mener at det ennå kan gjøres mye for å få til større faglig flyt mellom fakultetets enheter, først og fremst for å få til mer fruktbar faglig utvikling, men også for å få til mer ekstern finansiering. Ved UiO har instituttene meget ulike størrelse og det kan diskuteres hvor små enhetene bør være. Ved et profesjonsfakultet som Juss - med ett dominerende studieprogram og noen færre langt mindre programmer - kan det argumenteres for at det ikke er noe i veien for at instituttene har ulik størrelse. Gitt instituttens ulike størrelser, fakultetets inndeling i bygg og med forestående flytteprosess samt effektiviserings- og avbyråkratiseringskutt kan det imidlertid være grunn til å se på fakultetets fellesfunksjoner. Dette arbeidet er så vidt i gang gjennom prosjektet administrative tjenester.

Ved en gjennomgang av de juridiske fakulteter i Norden og ellers i EU er det nokså stor variasjon i kriteriene for indre oppdelinger. De mange tyske tenderer til instituttstruktur etter tradisjonelt mønster (offentligrett/privatrett/strafferett/tverrfaglige institutter), mens mange andre fakulteter har mer fleksible oppdelinger som grupper, sentrer, avdelinger. I Bergen – nå med over 50 fast vitenskapelige ansatte – finnes det bare forskergrupper, med det diskuteres der om disse forskergruppene skal få visse instituttoppgaver; å gå tilbake til institutter er visstnok utelukket.

Med dette vil dekanaten anbefale at i-ledermøtet (og dernest Forum for forskerledere og PMR) setter av tid til å gjennomgå argumenter for og i mot om det skal settes ned en gruppe for å vurdere instituttstrukturen. Dels vil dette kunne dreie seg om nye faglige grunner: enten å endre grenser eller slå sammen institutter, eller å etablere nye institutter som reflekterer nye faglige prioriteringer eller satsninger. Dels kan slik spørsmål vurderes i lys av fakultetets ressursituasjon som med tiden ikke vil bli bedre, dels – som allerede nevnt - av resultatet av flytteprosessen og de nye fysiske arealene som er på plass 2020.

2. Studiereform

Fakultetet har for tiden ingen planer om en omfattende studiereform av MiR. Etter at fakultetet avgjorde at MiR ikke skal deles opp i 3+2 har det tatt tid å gjennomføre de praktiske følger av dette, også i relasjon til privatistordningen. (Eriksen-utvalget: <http://www.jus.uio.no/om/organisasjon/styret/moter/2015/151019/sak-7.pdf>)

Dekanatets uttrykkelige oppfatning har vært å satse på studiekvalitet. Dette er ikke et fritt valg. Dette følger av de forpliktelser som ligger i Universitetsstyrets vedtak av 2008 som innledet en rekke studiekvalitetsreformer ved fakultetet fra 2010 og utover. Problemet under forhandlingene med UiO-ledelsen høsten 2016 var imidlertid hvorvidt dette arbeidet hadde gått fort nok og om fakultetet hadde gjort tilstrekkelig for å bedre forholdstallet lærere/ studenter på MiR. Etter en lengere prosess kom det til en fornyet forståelse med

universitetsledelsen i desember 2016 der UiO forutsetter at studiekvalitetsarbeidet på Juss fortsetter på grunnlag av 2008-vedtaket som bestemte at fakultetet hadde et redusert opptak av studenter (400 per år i stedet for 600) men at fakultetets økonomiske ressursramme ikke ble redusert når det gjelder tildeling av studieplasmidler slik at fakultetet kan fortsette sitt arbeid med å bedre forholdstallet lærere/studenter. Disse føringer er uttrykkelig reflektert i stillingsplanarbeidet for 2017 og 2018 og i en ny satsing på universitetslektorer. For fakultetet er det økonomisk helt avgjørende at det samlede arbeidet med studiekvalitet fortsetter i forståelse med universitetsledelsen. Arbeidet med studiekvalitet på MiR er altså et vilkår fra universitetsledelsen for å beholde den fordel som 2008-vedtaket innebærer.

På grunnlag av denne prosessen har fakultetet intensivert arbeidet med å styrke studiekvaliteten ved MiR og har enten vedtatt eller foreslått en rekke tiltak. Det er utarbeidet et større dokument med tittelen «Det nye jusstudiet» for dette formålet (<http://www.jus.uio.no/om/organisasjon/styret/moter/2017/170612/o-sak-4.pdf>). Også andre forhold begrunner arbeidet med studiekvalitet på MiR. Fakultetet kjenner en klar konkurranse fra Bergen og Tromsø som begge har lagt om studiene i en mer studentoppfølgingsrettet retning. Dette må fakultetet ta alvorlig.

Fakultetet har ikke hatt en systematisk gjennomgang av de øvrige studieprogrammene som nå tilbys ved fakultetet (det ble gjort en vurdering av lønnsomhet i 2009/2010 av fakultetets studieprogrammer). Et unntak er BA AFIN der universitetsstyret våren 2017 traff vedtak om nedleggelse på bakgrunn av en intern fakultetsprosess som begynte i 2010. Dekanaten vil ta initiativ til å undersøke omfanget av ressursbruken på andre studieprogrammer enn MiR som del av analysen av kostnadssituasjonen ved fakultetet. Samtaler om hvordan dette kan gjennomføres i samarbeid med alle berørte parter bør helst starte allerede høsten 2017. For tiden arbeider Ikdahl-utvalget med fakultetets valgfagsportefølje og det er ventet en rapport i løpet av høsten 2017.

Etter dette er dekanaten i utgangspunktet skeptisk til å sette i gang arbeid med en ny omfattende studiereform av MiR - utover de mindre justeringer som skjer fortløpende. Men spørsmålet legges herved frem til drøftelse.

Et viktig moment er også å få til så god gjennomstrømming av kandidater som mulig. Universitetets nye finansieringsmodell premierer fra 2018 dette mer enn før, slik at flere/raskere ferdige kandidater vil gi bedre inntjening til fakultetet. Det kan diskuteres om bare økt studiekvalitet kan oppnå dette eller om det bør settes i gang et arbeid for regelendringer for å få til økt gjennomstrømming.

3. Profesjonsstudiet og praksis – mer institusjonell samvirke?

Fra KD, UiO og ellers forutsettes det nå at studieprogrammene må ha sterkere tilknytning til praksis. I studiekvalitetsreformen av MiR er dette ett av målene. Et kort blikk på en rekke utenlandske juridiske fakulteter viser også mangfoldige former for 'Law clinics' som nytt trekk ved jusstudiet. Men dette har selvfølgelig sammenheng med å skape en mer systematisk relasjon til det omkringliggende rettssamfunnet.

Dette krever gjennomtenkning. Hvordan skal fakultetet kunne inkludere arbeidslivet på mer institusjonelle måter fremover? På visse områder gjøres dette selvfølgelig allerede nå. Et nytt eksempel er Klarspråksatsingen som krever dialog med forvaltningen. I Danmark må alle fakulteter ha såkalte «Avtakerpanel for Jura» som er satt sammen av de store arbeidslivsaktørene og som er et rådgivningsorgan for studieprogrammer; etter sigende skal dette være en suksess.¹ Fakultetet er kjent med at Advokatforeningen har et arbeid gående om jussutdanningen i Norge bl.a. som følge av at de store advokatselskapene har måttet sette i gang egne opplæringsprogrammer av nytilsatte. Det såkalte Strandbakken-utvalget nevnte også dette temaet i sin rapport (<http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/juristutredningen-strandbakkenutvalget.pdf>). Samlet mener dekanatet at det i løpet av 2017-2018 hadde vært en fordel å komme til en mer institusjonalisert ordning om studiespørsmål med praksisfeltet.

Spørsmålet er etter dette om hvordan fakultetet bør arbeide for å finne former for samarbeid med arbeidslivet, særlig på studiesiden. En konkret ide er da å vurdere å opprette et bredt faglig kompetent 'arbeidslivsutvalg' for MiR, eventuelt også for kriminologi.

4. Fakultetets eksterne samarbeidsrelasjoner og inntekter

UiO krever nå at fakultetene må arbeide for økte eksterne inntekter, også utover de ordinære kanalene som NFR og EU. Her bør vi se på hvordan fakultetet kan arbeide mer aktivt for å etablere økonomisk samarbeid med arbeidslivsaktører. Så langt har det vært et arbeid i gang for å få til avtaler med departementer og andre offentlige aktører, et spor som fakultetet (og institutter) bør forfølge med største iver. Slike inntekter inngår nå for første gang som ett kriterium for fakultetets basisbevilgning (BOA). Et mer sammensatt spørsmål er om det bør settes i gang arbeid med å etablere økonomiske ordninger for å knytte større aktører som kapital- og advokatselskaper til samarbeid som kan gi fakultetet interessante forskningsarenaer og eventuelt da også større eksterne inntekter. Dekanatet har tidligere signalisert at dette er en ønskelig vei å gå, bl.a. i tilknytning til besøket fra Stockholm Centre for Commercial Law ved IfP i 2017. Ved UiO har særlig MAT/MED gjort dette til en omfattende næringsvirksomhet. Ved Juss har enkelte institutter gjort mer ut av dette enn andre, særlig NIFS tidligere. Enn så lenge håndteres alle slike praksisrelasjoner stort sett av de enkelte forskere selv som del av sitt faglige og praktiske virke.

Spørsmålet er hvordan dette kan aggregeres til et mer omfattende nivå til fordel for fakultetets totale virksomhet.

Spørsmålet om etterutdanning hører hjemme her, bør nok få en klarere hjemmel i UiO-systemet før dette blir en sak for Juss, særlig tatt i betraktning de ressursene som kreves for å drive MiR på en god måte.

5. Institusjonelle faglige samarbeid med andre akademiske institusjoner?

UiO og UiB har i år inngått en såkalt MoU om faglige samarbeid (<http://www.uio.no/om/aktuelt/aktuelle-saker/2017/universitetet-i-bergen-og-uio-inngar-samarbeidsavt.html>). Det samme har UiO og PRIO gjort. Ideen bak MoU'ene er at det på bakgrunn av en slik forståelse kan inngås mer spesifikke og forpliktende avtaler mellom fakulteter eller institutter

¹ http://jura.ku.dk/om_fakultetet/udvalg/aftagerpanel/

fra ulike universiteter om funksjonsfordeling av fag. Særlig for HFs mange fagfelter er dette aktuelt. Disse avtalene legger ikke føringer for noen, heller ikke for Jur fak i og for seg. Over tid kan imidlertid dette bli et sterkere styringsredskap for KD og UiO, særlig fordi KD har lagt dette tiltaket inn i de såkalte 'utviklingsavtaler' mellom KD og utvalgte utdanningsinstitusjoner, derunder UiO og UiB der ressurser er knyttet til måloppnåelser og der nasjonal funksjonsfordeling kan bli ett av momentene.² Med sikkerhet vil dette bli et viktig styringsredskap i årene som kommer og det nye rektoratet har vist større interesse i dette enn det foregående. Det juridiske fakultetet i Oslo uttalte at slike avtaler – hvis det overhodet er aktuelt for de tre fakultetene - i så fall må omfatte det tredje fakultetet, i Tromsø. Temaet har så vidt vært berørt på de nasjonale fakultetsmøter.

Slike avtaler kan særlig dreie seg om at ett av de tre fakultetene får et slags 'nasjonalt' ansvar for et bestemt fag. Grunnen kan være at fakultetet er særlig ledende, har satset mye ressurser eller har særlig grunner til å forske på feltet. Enn så lenge har det vært vanskelig å finne slike fag tatt i betraktning av at alle tre fakultetene sikter til å være breddefakulteter, også som følge av oppgaven som profesjonsutdanner. Et mulig eksempel utover de tre fakultetene (som også viser hvor vanskelig dette kan være) er at BI får nasjonalt ansvar for skatterett tatt i betraktning at BI nå legger langt mer ressurser i dette faget enn de tre fakultetene. Også for andre studieprogrammer/forskningsfelt kan dette være aktuelt. For IKRS kan grenseflater mot PHS være aktuelt å diskutere.

KD vil med stor sikkerhet drive denne saken fremover fordi departementet her ser muligheter for bedre ressursutnyttelser, særlig der samme fagfelt drives av flere institusjoner uten koordinering. Hvor fort og med hvilken styrke de juridiske institusjonene vil bli berørt av MoU er umulig å si. Men det er best å tenke noe igjennom dette. De enkelte fagmiljøene er derfor oppfordret til å se mulighetene i dette nye landskapet som nå (langsomt) åpner seg.

Når det gjelder samarbeid utenfor landet vil dette selvsagt være den enkelte forskers eller forskergruppers ansvar. Alle instituttene har også særskilte opplegg, som SMRs internasjonal avdeling. Fakultetet ønsker å legge til rette for økt internasjonalt samkvem på forskersiden. For øyeblikket arbeider internasjonaliseringsutvalget (ledet av Catherine Banet) med slike spørsmål.

Her bør imidlertid ett forhold nevnes særskilt. UiO legger nå svært stor vekt på det europeiske universitetssamarbeidet Guild³. Enn så lenge har dette samarbeidet dreid seg om hvordan Guild skal kunne posisjonere seg overfor EUs nye rammeprogram for forskning på vegne av de rundt 20 medlemsuniversitetene. I tiden som kommer vil UiO's fakulteter bli trukket mer inn i samarbeidet og vil oppfordres til å inngå samarbeid med de relevante fakultetene. Dekanatet vil komme tilbake til i-ledermøtet med ytterligere informasjon i løpet av 2017-2018.

6. Arbeidsmiljø og likestilling

Uten godt arbeidsmiljø kan ikke fakultetet fungere optimalt. Juss har en rekke organer og utvalg på fakultet- og instituttnivå som håndterer dette fortløpende. Ark-undersøkelsen ga viss indikasjon om fakultetets indre liv. Kjønn/juss rapporten viste bl.a. at det fantes en god del å gjøre på likestillingsområdet. Fakultetet vil i tilknytning den siste rapporten sette i gang en

² <http://www.uio.no/om/aktuelt/rektors-blogg/2017/utviklingsavtaler%3A-en-nyskapning-eller-vanskapning.html>

³ <http://www.the-guild.eu/>

rekke tiltak. Reell likestilling oppnås over tid bl.a. ved at det stadig tilsettes flere kvinner i faste førstestillinger og overtar fagansvar. Hvorvidt det er grunn til å ha mer systematiske undersøkelser om arbeidsmiljø ved fakultet og institutter, for administrative og vitenskapelige tilsatte er en sak som bør jevnlig komme opp på i-lederes dagsorden.

7. Bør Det juridiske fakultet bli eksternt evaluert?

Så vidt vi vet har det ikke blitt gjennomført en evaluering av fakultetets samlede virksomhet. I 1999 gjennomførte NFR en evaluering av juridisk forskning (https://www.forskningsradet.no/no/Artikkel/Evaluering_av_rettsvitenskapelig_forskning/1222932020684). Jusstudiet ble evaluert av NOKUT i 2008 (<http://www.jus.uio.no/om/strategi/jus-i-endring/pre-2009/>). Rundt om i Norden har flere fakulteter blitt evaluert av internasjonalt sammensatte paneler. Fakultetet blir jevnlig vurdert ut fra UiOs kriterier, men dette har intet med fakultetets faglige prioriteringer å gjøre eller dets interne organisering som UiO sjelden blander seg opp i. De rankinglistene som finnes har stort sett vært fordelaktige for Juss i Oslo – senest var fakultetet best i Norden;⁴ men slike lister er mildt sagt nokså usikre og kriteriene for rankingene er til dels inkompatible med fakultetets ulike målsettinger, særlig om å være en god utdanningsinstitusjon i Norge.

Fakultetsledelsen vil ta kontakt med et par nordiske fakulteter som nettopp er blitt evaluert om erfaringene og komme tilbake til i-ledermøtet med dette. Spørsmålet her er om i-ledermøtet har noen umiddelbare synspunkter på spørsmålet.

---

⁴ <http://www.jus.uio.no/om/aktuelt/aktuelle-saker/2017/pa-topp-i-norden.html>

From: Dag Michalsen <dag.michalsen@jus.uio.no>
Sent: 3. mai 2018 14:49
To: i-ledere@jus.uio.no; ', kontorsjefer@jus.uio.no; Erling Johan Hjelmeng;
Oddrun Rangsæter; Alf Petter Høgberg; Benedicte Rustad
Subject: [kontorsjefer] Dekanpost 4/18 Økonomi, fakultet og flytting

Til i-ledere og kontorsjefer

Det er bare å konstatere at fakultetets økonomi ikke er god. Dette deler vi med andre av UiOs enheter også - og det har flere årsaker: Effekten av byråkratikkuttene beløper seg nå til mange millioner; KDs tildeling til UiO er i snitt mindre enn sammenlignbare institusjoner; UiOs eiendomsportefølje tar stadig større andeler av budsjettet som normalt skulle gå til våre kjernevirksomhet. Ved fakultetet selv er det velkjent hvordan de eksterne inntektene har falt og budsjettet nå er også preget av omstillingen fra midlertidige vitenskapelige og eksterne lærerefter til en større fast lærerstab. Dessuten har UiO pekt på at fakultetet har en god del større andel administrative ansatte enn sammenlignbare fakulteter. Vi minner også om at fakultetets eksamensordning er meget kostbar.

I det siste tildelingsbrevet for 2019 kom også meldingen om at kandidatuttellingen er redusert med 4,5 millioner, hvorav om lag 4,0 millioner skyldes omkategorisering fra «Kategori D integrerte profesjons- og masterkandidater» til «Kategori D Bachelor-/masterkandidater». Dette gjelder tidligere privatister som avlegger masteroppgave som for i år og neste år vil representere store reduserte beløp, men vil så fases ut. Men samlet vil dette kunne bli godt over 12 millioner i mindre inntekter. Jur fak var ikke informert om dette. Samlet sett setter dette fakultetets økonomi i store vansker.

Som jeg tidligere har sagt har fakultetsstyret til sitt møte i juni bedt om et mandat for å se på fakultetets organisering. En del indikasjoner peker altså på at fakultet ikke utnytter sine ressurser godt nok og at instituttstrukturen representere låsinger. Fakultetsstyresaken må gå sin gang, men etter mitt skjønn er det andre ting vi kan gjøre for å hindre at vi setter instituttstrukturen unødig på spill.

Frem til flyttingen 1.1.2020 har vi nå 1 1/2 år. Da vil IfP og NIFS ha DM og deler av DA; da vil Fak adm, SMR, IKRS og deler av IOR være i DJ og IOR i DB. Frem til da bør fakultetet ha gjennomført en så fullstendig gjennomført fellesfunksjon som mulig. På alle felter bør nå fakultetet tenke fellesfunksjoner - enklest i samme bygg uavhengig av institutter, men også utover dette. Vi må stille spørsmål om det er bærekraftig at instituttene oppfatter funksjoner å stoppe ved instituttgrenser. I dette bør vi også vurdere hvordan alle studieprogrammene må tenkes under ett i relasjon til studieadministrasjon; det samme gjelder andre forhold. Realistisk tror jeg ikke at fakultetets nåværende ordning er bærekraftig i årene som kommer med sannsynlig fallende inntekter.

Jeg har nå bedt fakultetsadministrasjonen i samarbeid med kontorsjefer å forberede en slik prosess. Dette er også å forstå som et første svar til fakultetsstyrets ønsker. Og vi snakker om dette på i-ledermøtet så snart som mulig. Vi bør også ha et fellesmøte mellom i-ledere og kontorsjefer så snart det praktisk lar seg gjøre.

Med vennlig hilsen Dag

Organisering av juridiske institusjoner ved universiteter i Norden

Oversikten bygger på søk på universitetenes og institusjonenes nettsider. Det varierer hva slags informasjon de ulike velger å publisere, og særlig tall for ansatte og studenter har vært vanskelig å finne. På et litt overordnet nivå kan vi imidlertid si at fakultetene i København, Lund, Uppsala, Stockholm og Helsinki er på omtrent samme størrelse, mens Bergen, Göteborg, Turku (Åbo), Aarhus og Aalborg er noe mindre.

Danmark

Aalborg universitet

Juridisk Institut under Det Samfundsvitenskabelige Fakultet.

- Ansatte: 30 vitenskapelige, pluss ph.d.-kandidater, 15 administrative
- Studenter: ca. 950

Nettsted: <http://www.law.aau.dk/>

Aarhus universitet

Juridisk Institut under Aarhus School of Business and Social Sciences (BSS)

- Ansatte: ca. 75 vitenskapelige, 20-22 ph.d.-kandidater, 17 administrative pluss deltidsansatte undervisere
- Studenter:

Nettsted: <http://law.au.dk/>

Copenhagen Business School (CBS)

Juridisk Institut direkte under CBS

- Ansatte: 18 forskere, 7 ph.d.-kandidater, 3 TAP-ere, 4 studentmedarbeidere, ca. 90 eksterne deltidsundervisere, 2 professorer emeriti og 1 adjungeret professor.
- Studenter:

Nettsted: <https://www.cbs.dk/forskning/institutter-centre/juridisk-institut>

Københavns universitet

Juridisk fakultet med 1 grundforskningssenter, 8 forskningssentre og 4 forskergrupper.

- Ansatte:
- Studenter:

Nettsted: <https://jura.ku.dk/>

Syddansk universitet

Juridisk Institut er et av 6 institutter under Det Samfundsvitenskabelige Fakultet.

- Ansatte: 30 vitenskapelige, 13 ph.d./postdoktor, 4 vitenskapelige assistenter, 6 administrative
- Studenter:

Nettsted: https://www.sdu.dk/da/om_sdu/institutter_centre/juridisk+institut

Finland

Helsingfors universitet

Juridisk fakultet uten institutter.

- Ansatte:
- Studenter:

Nettsted: <https://www.helsinki.fi/sv/juridiska-fakulteten>

Lapplands universitet

Juridisk fakultet med tre underliggende institutter (The Institute of Air and Space Law, Institute of Commercial Law, Institute for Law and Informatics).

- Ansatte: 60 vitenskapelige, 90 ph.d.-kandidater
- Studenter: 1000

Nettsted: <https://www.ulapland.fi/EN/Units/Faculty-of-Law>

Östra Finlands universitet (UEF)

UEF Law School en av 9 underenheter under Faculty of Social Sciences and Business Studies.

- Ansatte: 60 vitenskapelige, 90 ph.d.-kandidater
- Studenter: 1000

Nettsted: <http://www.uef.fi/web/oikeustieteet>

Åbo universitet

Juridisk fakultet uten underenheter.

- Ansatte: 74 årsverk (ikke spesifisert hva slags stillinger)
- Studenter: 1280

Nettsted: <http://www.utu.fi/en/units/law/Pages/home.aspx>

Island

University of Iceland

Faculty of Law et av seks fakulteter under School of Social Sciences.

- Ansatte: ca. 35 vitenskapelige (flere har tilknytning til USA/UK), 1 administrativ
- Studenter:

Nettsted: https://english.hi.is/faculty_of_law

University of Reykjavik

School of Law en av fire Schools

Ansatte: 17 vitenskapelige (Flere har tilknytning til USA)

Studenter:

Nettsted: <https://en.ru.is/law/>

Sverige

Göteborgs universitet

Juridiska institutionen en av fire underenheter under Handelshögskolan.

- Ansatte: ca. 95 vitenskapelig og 10 administrative
- Studenter:

Nettsted: <https://law.handels.gu.se/>

Karlstads universitet

Juridik en av seks avdelinger under Handelshögskolan som igjen ligger under Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap.

- Ansatte: 18 vitenskapelige, 2 administrative, 1 gjesteprofessor
- Studenter:

Nettsted: <https://www.kau.se/juridik>

Lunds universitet

Juridisk fakultet med Juridiska institutionen som eneste underenhet(?).

- Ansatte:
- Studenter:

Nettsted: <http://www.jur.lu.se/>

Stockholms universitet

Juridisk fakultet med Juridiska institutionen som igjen har 11 underliggende institutter og 8 stiftelser.

- Ansatte:
- Studenter:

Nettsted: <https://www.jurfak.su.se/>

Umeå universitet

Juridiska institutionen er en av 11 institusjoner/enheter under Samhällsvetenskaplig fakultet

- Ansatte:
- Studenter:

Nettsted: <http://www.jus.umu.se/>

Uppsala universitet

Juridisk fakultet med tre underenheter (Juridiska institutionen, Institutet för fastighetsrättslig forskning, Centrum för polisforskning).

- Ansatte: ca. 200, hvorav drøyt 100 forskere og lærere, samt et sekstitalls ph.d.-kandidater
- Studenter: ca. 2000

Nettsted: <http://www.jur.uu.se/>

Örebro universitet

Juridicum/Rättsvetenskap og Krimonologi er to av fire emner/enheter under Institutionen för juridik, psykologi och socialt arbete.

- Ansatte:
- Studenter: ca. 2000 (på hele Institutionen)

Nettsted: <https://www.oru.se/institutioner/juridik-psykologi-och-socialt-arbete/>